

چگونه مراقب فرزندانمان در
اینترنت باشیم

محمد رضا نصر الهی

سرسنانه: نصرالله، محمد با، ۴۰

عنوان قرارداد: چگونه مراقب فرزندانمان در اینترنت باشیم/ محمد با نصرالله

مشخصات نشر: مشهد، به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص، مصور سی.

فروست: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۱۸۹۹.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰۲-۲۳۳۵-۲

وضعیت فهرست نویسی: قیبا

یادداشت: کتابنامه: ص ۸۶

موضوع: اینترنت و کودکان -- پیش بینی های ایمنی

موضوع: Internet and children--Safety measures

موضوع: اینترنت -- کنترل دستیابی

موضوع: Internet--Access control

موضوع: والدین و کودک

موضوع: Parent and child

شناسه افزوده: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده: Behnashr Company (Astan Quds Razavi Publications)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵، ۱۹ الف/۷۸۴ HQ

رده بندی دیویی: ۳۰۳/۴۸۳۴-۸۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۶۱۲۷۱

چگونه مراقب فبرندانمان در اینترنت باشیم

۱۸۹۹

مدرس رضا نصر الهی

طراح جلد و صفحه آرایی: مریم گوهریان

ویراستار: زهرا سبیری

نوبت چاپ: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰

قطع: ۱۷×۲۵

چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۳۳۵-۲

حق چاپ محفوظ است.
به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار سجاد، خیابان میلاد، ص.ب. ۹۱۳۷۵/۴۹۶۹

تلفن و دورنگار: ۳۷۶۵۲۰۰۸

دفتر تهران: تلفن و دورنگار: ۸۸۹۶۵۹۸۲

نشانی اینترنتی: www.behnashr.com | پست الکترونیک: publishing@behnashr.com

پیش گفتار ۹

مقدمه ۱۱

اینترنت و خانواده ۱۲

اینترنت چیست؟ ۱۲

جایگاه کودکان در اینترنت ۱۳

فصل اول

ضرورت مراقبت از کودکان در اینترنت ۱۵

امنیت فضای سایبر ۱۶

حفاظت از کودکان در فضای اینترنت ۱۶

ارتباط کودکان در اینترنت ۱۸

تاثیرات احتمالی برای کودکان هنگام کار با اینترنت ۳۰

دلایل نگرانی حضور کودکان در اینترنت ۳۲

نقش استفاده از اینترنت بر روابط خانواده ۲۵

فصل دوم

آسیب‌ها، تهدیدها و سایر من‌های علیه کودکان ۲۷

۲-۱- مهم‌ترین تهدیدهای اینترنت برای کودکان ۲۸

۲-۲- برخی از مهم‌ترین آسیب‌ها و تهدیدهای اینترنت برای کودکان در استفاده از اینترنت، شامل موارد زیر ۲۸

است ۲۹

پورنوگرافی (محتوای غیراخلاقی یا هرزنگار) ۳۰

اتاق‌های گفت‌وگو ۳۱

قرار گرفتن در معرض اطلاعات نامناسب ۳۱

بازی‌های رایانه‌ای نامناسب و خشن ۳۲

۱- تأثیرات فضای سایبر در حوزه دین و مذهب ۳۳

۲- تأثیرات فضای سایبر در حوزه اجتماعی ۳۴

۳- تأثیر فضای سایبر بر حوزه روانی ۳۹

علائم گوشه‌گیری ۳۹

کاهش توانایی‌های یادگیری (تحلیل‌استندهای نهفته کودکی) ۳۹

اعتیاد به اینترنت ۴۰

اعتیاد الکترونیکی ۴۱

علائم شناخته شده این اختلال ۴۱

۴- مشکلات جسمانی کار زیاد با رایانه ۴۲

فصل سوم

- ۴۷ نظارت هوشمند بر عملکرد فرزندان در اینترنت
- ۴۸ به‌طور کلی والدین می‌توانند به روش‌های زیر استفاده از اینترنت توسط کودکان را کنترل کنند
- ۴۸ کنترل هوشمندانه با استفاده از نرم‌افزارهای نظارتی
- ۵۲ نرم‌افزار iNet protector
- ۴۵ نرم‌افزار سیتور، نگ (Monitoring)

فصل چهارم

- ۵۹ توصیه‌ها و هشدارها
- ۶۱ سؤالات متداول و پاسخ‌ها در زمینه استفاده کودکان از اینترنت
- ۶۷ سایر نکاتی که والدین باید بدانند
- ۷۲ پندهایی برای کودکان
- ۷۶ رهنمودهای کلی به کودکان
- ۷۷ توصیه‌هایی برای افرادی که نمی‌توانند از صفحه‌ریخته دور شوند
- ۷۷ سخن پایانی برای والدین عزیز

- ۸۶ منابع و مآخذ

پیش‌گفتار

در عصر حاضر، برخلاف رسانه‌هایی مانند تلویزیون که ممکن است تمام اعضای خانواده باهم به تماشای برنامه‌ای بنشینند، بسیاری از کودکان از رایانه خود به تنهایی استفاده می‌کنند. متأسفانه یا خوشبختانه بسیاری از کودکان امروزی در امور مربوط به رایانه بسیار ماهرتر از پدر و مادر خود هستند؛ این نقطه ضعف والدین نیز برطرف نخواهد شد مگر با ارتقای سطح آموزش خانواده‌ها و کسب آگاهی والدین در این زمینه‌ها.

اگر والدین با آموزش‌های لازم نحوه استفاده صحیح از رایانه را به فرزندان خود آموزش دهند دیگر شاهد این مشکل نخواهیم بود که خانواده‌ها و جامعه برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی اینترنت راه‌حل غلطی در پیش گیرند؛ زیرا بسیاری از افراد جامعه به جای شناختن صحیح محیط‌های مجازی کاملاً آن را مضر می‌دانند و کودکان و اطرافیان را نیز از برکت شدن به آن منع می‌کنند؛ حتی بیشتر افراد اینترنت را مستلزم «بت» و گفت‌وگوهای غیراخلاقی و کاربردهای مبتذل می‌دانند. توجه داشته باشد که چنین دیدگاه‌هایی می‌توانند آسیب‌هایی جدی به افکار و همچنین شاخص رشد جامعه وارد کنند.

پیش از هر چیز والدین باید با کودکان درباره خطرات اینترنت صحبت کنند تا آن‌ها بتوانند نحوه استفاده یا فعالیت‌های مشکوک را شناسایی کنند. هدف این نیست که کودکان را بترسانند، بلکه فقط باید آن‌ها را آگاه‌تر کنند. راهی برای اطمینان از دنیای مجازی باید باز نگه‌داشته شود. کودکان با بدانند هر سؤال یا ابهامی که درباره رایانه و اینترنت دارند، می‌توانند با والدین خود در میان بگذارند. کارشناسان توصیه می‌کنند برای پایان سوءاستفاده از کودکان در اینترنت، والدین باید به جای تمرکز و تأسف بر تکنولوژی بر رفتارهای کودک در اینترنت متمرکز شوند.

کودکان آینده ما هستند. به همین منظور، توسعه ابزارهای عملی برای به حداقل رساندن آسیب‌های کودکان در فضای آنلاین نیازمند همکاری بیشتر میان نهادهای دولتی، بخش‌های خصوصی و مخصوصاً خانواده‌هاست. معقول آن است که پدر و مادر به‌طور مؤثر از کودکان خود در فضای مجازی محافظت کنند، زیرا وظیفه تربیت کودکان بیشتر بر عهده پدر و مادر است.

این کتاب مشتمل بر چهار فصل است. در فصل اول مطالبی درباره ضرورت مراقبت از کودکان در اینترنت مطرح کرده و این موضوع مهم را شرح داده‌ایم که چرا باید مراقب فرزندانمان در اینترنت باشیم. در فصل دوم آسیب‌ها و تهدیدات سایبری علیه کودکان در حوزه‌های مختلف روحی، روانی، جسمی، اجتماعی، اخلاقی، دینی و مذهبی و خانوادگی مورد بحث قرار گرفته است. در فصل سوم با معرفی چند نرم‌افزار عملی نحوه نظارت نرم‌افزاری و کنترل هوشمند بر گشت‌وگذارهای اینترنتی فرزندان را به والدین محترم آموزش داده‌ایم؛ در نهایت در فصل چهارم به ارائه توصیه‌ها، هشدارها و راهکارهای لازم برای نظارت و کنترل فرزندان در اینترنت اشاره شده است. امیدواریم با افزایش آگاهی والدین نسبت به نحوه استفاده از این ابزار فوق‌العاده مفید، هیچ فرزندی را دچار لغزش و مشکل در اینترنت و فضاهای مجازی نبینیم.

مقدمه

با پیشرفت تکنولوژی و افزایش ابزارهای مدرن ارتباطی، استفاده از این وسایل جزئی از زندگی مردم شده است. کاربردهای فراوان صفحات وب و اینترنت به همین سادگی ارتباطات در دنیای مجازی جهان را به دهکده‌ای مبدل ساخته است که آن را به راحتی از هر نقطه دنیا قادر به دسترسی به دنیای اطلاعات و ارتباطات هستند. «فضای سایبر» یا به عبارت دیگر «فضای مجازی» و رایانه‌ای با ارائه صفحات متنوع وب موجب شده که این فضا به پرورشگاهی برای رشد و گسترش ذهن جوانان و کودکان تبدیل شود. این فضا منبع دانش و محل تکامل ایده‌های نو و همچون منبعی سرشار از سرگرمی‌های شگفت‌انگیز در یک جهان مجازی است؛ جهانی که هرکس می‌تواند با سهولتی جادویی تقریباً هر چیزی را با فشار یک کلید به دست آورد.